

Vadlīnijas

KULDĪGAS VECPILSĒTAS ĒKU JUMTU APRĪKOJUMA
**DŪMEŅU APSAIMNIEKOŠANAS
DROŠAI PIEEJAMĪBAI UN
UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAI**

PROJEKTA ĪSTENOTĀJI:

Kuldīgas novada pašvaldības būvniecības nodaļas speciālisti, eksperti

TEKSTA AUTORS:

Izpētes veicējs būvniecības nodaļas arhitekts Dzintars Heinsbergs

KONSULTANTI:

Biedrība: "Latvijas Skurstenslaucītāju amata brālība"
Elijs Bite, Andris Ševirjovs, Ints Celmiņš, Gatis Čiekurs

FOTO:

Dzintars Heinsbergs, Artis Gustovskis

PROJEKTA VADĪTĀJA:

Sintija Vitolīņa

DATORDIZAINS:

Līga Dzene

TIPOGRĀFIJA:

"Māras druka"

Izdevuma elektronisko versiju var aplūkot Kuldīgas novada pašvaldības mājas lapā:
www.kuldigasnovads.lv sadaļā IZPĒTES

Izdevums tapis ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu

Lai nodrošinātu Būvniecības likumā 4. pantā noteikto būvniecības principu ievērošanu, tai skaitā arhitektoniskās kvalitātes, inženiertehniskās kvalitātes, atklātības, sabiedrības līdzdalības, ilgtspējīgas būvniecības un vides pieejamības principus, ir izstrādātas Kuldīgas vecpilsētas ēku jumtu aprīkojuma vadlīnijas drošai pieejamībai dūmeņu apsaimniekošanai un ugunsdrošības nodrošināšanai, turpmāk – Vadlīnijas, paredzot vizuāli atbilstošu Kuldīgas vecpilsētas ēku jumtu aprīkojumu Kuldīgas vecpilsētas aizsargājamajai kultūrvēsturiskajai pilsētvidei un aizsargājamajai jumtu ainavai, drošai ēku dūmeņu apsaimniekošanai un ugunsdrošības nodrošināšanai.

Vadlīnijas nosaka un veicina drošu vides pieejamību ēku apsaimniekotājiem un citiem speciālistiem, tai skaitā skurstenslaucītājiem.

Vadlīnijās visi attēli ir ilustratīvi ar vispārēji norādošu raksturu.

Vadlīnijās, paredzot kultūrvēsturiskai pilsētvidei atbilstošus labās prakses vai inovatīvus risinājumus būvniecībā, paredzēts katrai ēkai un jumtam atbilstošs aprīkojuma kopums:

- Pārvietojamas ārējās kāpnes nokļūšanai līdz ēkas jumta dzegai vai jumta lūka nokļūšanai uz jumta, kas aprīkota ar stacionārām koka vai metāla kāpnēm bēniņos;
- Stacionāras ārējās koka vai metāla kāpnes, kas novietotas uz jumta seguma, nokļūšanai no jumta dzegas vai jumta lūkas līdz jumta korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādāti atsevišķi metāla pakāpieni – kāpšļi, kurus izvieto, gan vertikāli, ar soli viena kārņņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārņņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz blakus dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori;
- Metāla jumta lūka, kas ierīkota blakus dūmenim un aprīkota ar stacionārām koka vai metāla kāpnēm bēniņos, nokļūšanai uz jumta;
- Jumta drošības sistēmas un stiprinājumi.

Saturs

I DAĻA: Ievads, Kuldīgas vecpilsētas aizsargājamā jumtu ainava un raksturīgie ēku jumti, droša pieejamība ēku dūmeņu apsaimniekošanai un ugunsdrošības nodrošināšanai	4
1. Ievads	5
2. Kuldīgas vecpilsētas aizsargājamā jumtu ainava un raksturīgie ēku jumti	6
3. Drošas pieejamības nodrošināšana ēku dūmeņu apsaimniekošanai	6
4. Ēku dūmeņu apsaimniekošana ugunsdrošības nodrošināšanai	8
II DAĻA: Vecpilsētai raksturīgie ēku tipi un nepieciešamais jumtu aprīkojums	10
5. Vecpilsētai raksturīgie ēku tipi	11
5.1. Pirmais ēku tips — vienkārša ēka ar jumta dzegas augstumu līdz 5 metriem	12
5.2. Otrais ēku tips — divstāvu un vairāk stāvu ēkas ar jumta dzegas augstumu no 5 metriem līdz 10 metriem	13
5.3. Trešais ēku tips — trīsstāvu un vairāk stāvu ēkas ar jumta dzegas augstumu vairāk kā 10 metri	14
6. Nepieciešamais jumtu aprīkojums	16
6.1. Pārveidojamās ārējās kāpnes nokļūšanai līdz ēkas jumta dzegai	17
6.2. Stacionāras ārējās koka vai metāla kāpnes, kas novietotas uz jumta seguma, nokļūšanai no jumta dzegas vai jumta lūkas līdz korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādāti atsevišķi metāla pakāpieni — kāpšļi, kurus ieteicams izvietot, gan vertikāli ar soli viena kārniņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārniņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz blakus dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori	17
6.3. Jumta lūka, kas ierīkota blakus dūmenim un aprīkota ar stacionārām koka vai metāla kāpnēm bēniņos, nokļūšanai uz jumta	18
6.4. Stacionāras ārējās metāla kāpnes, kas novietotas pie dūmeņiem, kas ir augstāki par 1,5 metriem	18
6.5. Jumta drošības sistēmas un stiprinājumi	19
6.6. Piekļuves risinājumu definēšana dūmeņiem fasādes pusē	19

I daļa:

IEVADS, KULDĪGAS VECPILSĒTAS
AIZSARGĀJAMĀ JUMTU AINAVA
UN RAKSTURĪGIE ĒKU JUMTI,
DROŠĀ PIEEJAMĪBA ĒKU DŪMEŅU
APSAIMNIEKOŠANAI UN
UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAI

I daļa:

IEVADS, KULDĪGAS VECPILSĒTAS
 AIZSARGĀJAMĀ JUMTU AINAVA
 UN RAKSTURĪGIE ĒKU JUMTI,
 DROŠĀ PIEEJAMĪBA ĒKU DŪMEŅU
 APSAIMNIEKOŠANAI UN
 UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAI.

1. Ievads

Kuldīgas vecpilsētas ēku jumtu aprīkojuma vadlīnijas drošai pieejamībai dūmeņu apsaimniekošanai un ugunsdrošības nodrošināšanai ir sagatavotas dažādiem lietotājiem – arhitektiem, inženieriem, celtniekiem, būvdarbu vadītājiem, ēku īpašniekiem, ēku apsaimniekotājiem, politikas veidotājiem un īstenotājiem, kā arī ikvienam, kam interesē jautājumi, kas saistīti ar Kuldīgas vecpilsētas ēku jumtu kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanu, pielietojot atbilstošu jumtu aprīkojumu drošai dūmeņu apsaimniekošanas pieejamībai un ugunsdrošības nodrošināšanai.

2. Kuldīgas vecpilsētas aizsargājamā jumtu ainava un raksturīgie ēku jumti.

Kuldīgas vecpilsētas teritorijai, kas ietver valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa Nr. 7435 "Kuldīgas pilsētas vēsturiskais centrs" (turpmāk – valsts nozīmes pilsēt būvniecības piemineklis) un vietējās nozīmes arhitektūras (pilsēt būvniecības) pieminekļa Nr. 9320 "Kuldīgas vēsturiskā centra nomale ar Ventas senleju" (turpmāk – vietējās nozīmes pilsēt būvniecības piemineklis) teritoriju, un tai pieguļošo teritoriju Jelgavas ielā, Krasta ielā un Ventspils ielā (turpmāk – Lokālplānojuma teritorija), ir izstrādāti Kuldīgas novada domes saistošie noteikumi Nr. KNP/2022/36, Kuldīgā 2022. gada 24. novembrī, "Lokālplānojums Kuldīgas vecpilsētai Ventas senlejā, kas groza Kuldīgas novada teritorijas plānojumu" ar 1. pielikumu "Lokālplānojums Kuldīgas vecpilsētai Ventas senlejā. Redakcija 3.1. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Lokālplānojums).

Kuldīgas vecpilsētas teritorija, jeb Lokālplānojuma teritorija, ietver Pasaules mantojuma vietas un tās buferzonas teritoriju.

Lokālplānojuma teritorijā teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus nosaka Lokālplānojums.

Lokālplānojuma teritorijā Kuldīgas vecpilsētas viena no kultūrvēsturiski aizsargājamajām vērtībām ir pilsētvides ainava un jumtu ainava, līdz ar to dūmeņu apsaimniekošanai nepieciešamā stacionārā aprīkojuma vizuālajam izskatam, materiālam un konstruktīvajam risinājumam uz jumta ir jābūt tradicionālam un kultūrvēsturiski atbilstošam.

Kuldīgas vecpilsētā kultūrvēsturisko ēku tradicionālie sarkanā māla S veida kārniņu seguma jumti ir vidēji slīpi un veido pilsētvidei raksturīgo aizsargājamo jumta ainavu.

3. Drošas pieejamības nodrošināšana ēku dūmeņu apsaimniekošanai.

Ņemot vērā, ka vēsturisko ēku dūmeņu apsaimniekošana ir darbs augstumā, kas saistīts ar nokrišanas bīstamību, ir nepieciešams ierīkot atbilstošu ēku jumtu aprīkojumu nodrošinot pieejamību un drošus darba apstākļus.

Plašākā izpratnē aprīkojums, kas nepieciešams veicot darbu augstumā, ietver šādus aizsardzības līdzekļus:

1. Kolektīvās aizsardzības līdzekļi:

1.1. stacionārie aizsardzības līdzekļi, kas iekļauti ēkas konstrukcijā:

1.1.1. aizsargnožogojumi, drošības platformas un aizslietņi,

- 1.1.2. drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem,
- 1.1.3. drošības punkti (turpmāk – enkurpunkti), pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojamas ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem,
- 1.2. pagaidu aizsardzības līdzekļi, kas paredzēti uzstādīšanai uz laiku konkrētu darbu veikšanai augstumā,
 - 1.2.1. sastatnes, aizsargnožogojumi, drošības platformas un aizslietņi,
 - 1.2.2. drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem,
 - 1.2.3. drošības punkti (turpmāk – enkurpunkti), pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojamas ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem,
2. Individuālie aizsardzības līdzekļi aizsardzībai pret kritieniem – drošības sistēma, kas sastāv no iekares, kas aptver kājas, vidukli, krūšu kurvi un plecus, un ierīces ķermeņa noturēšanai un kritiena apturēšanai kopā ar vienu vai vairākiem šādiem specifiskā aprīkojuma elementiem:
 - 2.1. pozicionēšanas josta, kas paredzēta nodarbinātā pozicionēšanai darba vietā un nav izmantojama kā atsevišķs drošības līdzeklis pret kritienu no augstuma,
 - 2.2. sēdoša darba stāvokļa nodrošināšanai paredzēts sēdekis, kas ir integrēts iekarē un nav izmantojams kā drošības līdzeklis pret kritienu no augstuma,
 - 2.3. karabīne – ierīce, kas paredzēta divu cilpu, inventāra, enkurpunktu vai citu elementu savstarpējai sastiprināšanai un aprīkota ar automātisku aizverošu slēgu, kurš papildus fiksējas manuāli, pusautomātiski vai automātiski,
 - 2.4. pašdrošināšanas ierīce, kas paredzēta kā fiksācijas līdzeklis uz drošības līnijas kritiena gadījumā,
 - 2.5. triecienslāpētājs – ierīce, kas kritiena gadījumā absorbē triecienu,
 - 2.6. paceļšanās ierīce, kas paredzēta, lai pārvietotos vertikāli uz augšu, un ir pašfiksējoša virzienā uz leju,
 - 2.7. nolaišanās ierīce, kas paredzēta, lai pārvietotos vertikāli uz leju pa virvi, ir automātiski bloķējoša ar iespēju papildu manuāli bloķēšanai un atbilst autonomam drošības punktam,

- 2.8. kombinēta ierīce, kas paredzēta virzībai uz augšu un ir pašfiksējoša ar papildu manuālu fiksāciju,
- 2.9. virves pašgājējs, kas pārvietojams pa drošināšanas virvi,
- 2.10. kritiena apturēšanas ierīce, kas paredzēta kritiena apturēšanai kritiena brīdī un automātiski fiksējas, ja rodas dinamiska slodze,
- 2.11. drošināšanas ierīce, kas paredzēta nodarbinātā fiksācijai uz darba virves – virves, ko izmanto par piekļūšanas, nolaišanās un atbalsta līdzekli,
- 2.12. atsaite.

Vadlīnijas, kā papildinājums Lokālplānojuma apbūves noteikumiem, izskata Kuldīgas vēsturisko ēku jumtu aprīkojumu ar stacionārajiem kolektīvās aizsardzības līdzekļiem, kas iekļauti ēkas konstrukcijā un vizuāli ir atbilstoši kultūrvēsturiskajai pilsētvides un jumtu ainavai.

Vadlīnijas neizskata pagaidu kolektīvo aizsardzības līdzekļu, kas paredzēti uzstādīšanai uz laiku konkrētu darbu veikšanai augstumā un individuālo aizsardzības līdzekļu aizsardzībai pret kritieniem drošības sistēmu, pielietojumu.

4. Ēku dūmeņu apsaimniekošana ugunsdrošības nodrošināšanai.

Ēku dūmeņu, tai skaitā dūmvadu un vēdināšanas kanālu, apsaimniekošana nepieciešama ēku ugunsdrošības nodrošināšanai.

Dūmeju, dūmeni, dūmkanālu, dūmrovi, ierīci dūmgāzu novadīšanai (turpmāk – dūmvads), apkures iekārtu un ierīci, ventilācijas sistēmu un ierīci izbūvē atbilstoši apkures ierīču būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasībām, uztur darba kārtībā un ekspluatē saskaņā ar ražotāja prasībām.

Dūmkanālus un dūmeņus projektē un ierīko tā, lai nodrošinātu to ērtu tīrīšanu, apkopi un pārbaudi. Dūmvados ierīko tīrīšanas lūkas, kuru šķērsgriezuma laukums ir ne mazāks par dūmkanāla šķērsgriezumu. Īsos, taisnos dūmeņos, kuru garums nepārsniedz 7 m, tīrīšanas lūkas var neierīkot.

Ja dūmenis ir paredzēts tīrīšanai no augšas, nodrošina ērtu un drošu piekļūšanu tam no jumta.

Uz vietējās apkures ierīču dūmeņiem var uzstādīt jumtiņus un citus pārsegumus, tajā skaitā deflektorus. Jumtiņu, pārsegumu un deflektoru uzstādīšana nedrīkst traucēt apkures iekārtu pareizai darbībai un dūmeņu tīrīšanas darbiem.

Lai nodrošinātu dūmvadu drošu ekspluatāciju un nepieļautu sodrēju degšanu dūmvados, tos tīra.

Vispārējā kārtībā sodrējus no ilgdedzes cietā kurināmā apkures ierīces un iekārtas dūmvada tīra pirms apkures sezonas sākuma (līdz 1. novembrim), kā arī vienu reizi apkures sezonā (no 1. novembra līdz nākamā gada 1. martam). Ilgdedzes cietā kurināmā apkures ierīce un iekārta ir apkures ierīce un iekārta, kura neakumulē (sevi neuzkrāj) siltumu ilgāk par trim stundām.

Ja apkures iekārtu vai ierīci maina pret citu apkures iekārtu vai ierīci, tad, lai noteiktu dūmvada un ventilācijas sistēmas vai kanāla atbilstību jaunās iekārtas vai ierīces pievienošanai, sertificēts skursteņslaucītājs pārbauda dūmvada, ventilācijas sistēmas vai kanāla atbilstību būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasībām. Par pārbaudes rezultātiem sastāda tehniskā stāvokļa pārbaudes aktu. Tehniskā stāvokļa pārbaudes akta sadaļā "Piezīmes" norāda, vai attiecīgo apkures ierīci vai iekārtu var pievienot dūmvadam.

Vispārējā kārtībā dabiskās ventilācijas kanāla tīrīšanu un tehniskā stāvokļa pārbaudi veic ne retāk kā reizi piecos gados.

Aizliegts dūmgāzes novadīt vēdināšanas kanālos.

II daļa:
VECPILSĒTAI
RAKSTURĪGIE ĒKU TIPI
UN NEPIECIEŠAMAS
JUMTU APRĪKOJUMS

II daļa:

VECPILSĒTAI
RAKSTURĪGIE ĒKU TIPI
UN NEPIECIEŠAMĀIS
JUMTU APRĪKOJUMS

5. Vecpilsētai raksturīgie ēku tipi

Kuldīgas vecpilsētas ēkas vērtējot no ēkas augstuma un līdz ar to no jumtu drošas pieejamības viedokļa var iedalīt trīs tipos:

Pirmais tips – vienkārtīga ēka ar jumta dzegas augstumu līdz 5 metriem,

Otrais tips – divstāvu un vairāk stāvu ēka ar jumta dzegas augstumu no 5 metriem līdz 10 metriem,

Trešais tips – trīs un vairāk stāvu ēka ar jumta dzegas augstumu vairāk kā 10 metri.

5.1. Pirmais ēku tips – vienstāva ēka ar jumta dzegas augstumu līdz 5 metriem.

Ņemot vērā, ka vienstāva ēkas dzega ir ar nelielu augstumu līdz pieciem metriem, piekļuve dūmeņu apsaimniekošanai tradicionāli tiek nodrošināta no ēkas ārpuses pa:

- pārvietojamām kāpnēm līdz jumta dzegai,
- ārējām stacionārām jumta koka vai metāla kāpnēm no dzegas līdz korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādātiem atsevišķiem metāla pakāpieniem – kāpšļiem, kurus izvieto, gan vertikāli, ar soli viena kārniņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārniņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz blakus dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori,

Vai no ēkas iekšpuses pa:

- jumta lūku, kas ierīkota blakus dūmenim un aprīkota ar stacionārām kāpnēm bēniņos,
- ārējām stacionārām jumta koka vai metāla jumta kāpnēm no jumta lūkas līdz korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādātiem atsevišķiem metāla pakāpieniem – kāpšļiem, kurus izvieto, gan vertikāli, ar soli viena kārniņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārniņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz blakus dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori.

Drošas pieejamības nodrošināšanai ēku dūmeņu apsaimniekošanai uz jumta ieteicams ierīkot kolektīvās aizsardzības līdzekļus, tai skaitā stacionāros aizsardzības līdzekļus, kas iekļauti ēkas konstrukcijā, piemēram, aizsargnožogojumi, drošības platformas un aizslietņi, drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, drošības punkti – enkurspunkti, pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

5.2. Otrais ēku tips – divstāvu un vairāk stāvu ēka ar jumta dzegas augstumu no 5 metriem līdz 10 metriem.

Ņemot vērā, ka divstāvu vai vairāk stāvu ēkas dzega ir ar augstumu līdz desmit metriem, piekļuve dūmeņu apsaimniekošanai tradicionāli tiek nodrošināta no ēkas iekšpuses pa:

- jumta lūku, kas ierikota blakus dūmenim un aprīkota ar stacionārām metāla vai koka kāpnēm bēniņos,
- ārējām stacionārām jumta koka vai metāla jumta kāpnēm no jumta lūkas līdz korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādātiem atsevišķiem metāla pakāpieniem – kāpšļiem, kurus izvieto, gan vertikāli, ar soli viena kārņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz blakus dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori.

Drošas pieejamības nodrošināšanai ēku dūmeņu apsaimniekošanai uz jumta ieteicams ierīkot kolektīvās aizsardzības līdzekļus, tai skaitā stacionāros aizsardzības līdzekļus, kas iekļauti ēkas konstrukcijā, piemēram, aizsargnožogojumi, drošības platformas un aizslietņi, drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, drošības punkti – enkurpunkti, pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

5.3. Trešais ēku tips – trīs un vairāk stāvu ēka ar jumta dzegas augstumu vairāk kā 10 metri.

Ņemot vērā, ka trīs un vairāk stāvu ēkas dzega ir ar augstumu vairāk kā desmit metri, piekļuve dūmeņu apsaimniekošanai tradicionāli tiek nodrošināta no ēkas iekšpuses pa:

- jumta lūku, kas ierīkota blakus dūmenim un aprīkota ar stacionārām koka vai metāla kāpnēm bēniņos,
- jumta ārējām stacionārām koka vai metāla kāpnēm no jumta lūkas līdz korei vai dūmenim, ja jumta slīpums ir lielāks par 10 grādiem, vai stacionāri jumta segumā iestrādātiem atsevišķiem metāla pakāpieniem – kāpšļiem, kurus izvieto, gan vertikāli, ar soli viena kārniņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārniņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz blakus dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori.

Drošas pieejamības nodrošināšanai ēku dūmeņu apsaimniekošanai uz jumta atkarībā no konkrētā jumta īpatnībām un slīpuma nepieciešams ierīkot kolektīvās aizsardzības līdzekļus, tai skaitā stacionāros aizsardzības līdzekļus, kas iekļauti ēkas konstrukcijā, piemēram, aizsargnožogojumi, drošības platformas un aizslietņi, drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, drošības punkti – enkurspunkti, pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

Visām ēkām visu stacionāro aprīkojumu, gan drošas pieejamības aprīkojumu, tai skaitā stacionārās jumta koka vai metāla kāpnes no dzegas līdz korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādātus atsevišķus metāla pakāpienus — kāpšļus, vai jumta lūkas, gan kolektīvās aizsardzības stacionāros aizsardzības līdzekļus, tai skaitā aizsargnožogojumus, drošības platformas, aizslietņus, drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, drošības punktus — enkurpunktus, pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojumi ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, paredzēt ēkas pagalma pusē, lai pēc iespējas mazāk redzams no publiskās ārtelpas.

II daļa:

VECPILSĒTAI RAKSTURĪGIE
ĒKU TIPI UN NEPIECIEŠAMĀIS
JUMTU APRĪKOJUMS

6. Nepieciešamais jumtu aprīkojums.

Kuldīgas vecpilsētas ēkām jāparedz drošas piekļuves aprīkojumu dūmeņu apsaimniekošanai, ņemot vērā, ka stacionārā aprīkojuma vizuālajam risinājumam jāiekļaujas Kuldīgas vecpilsētas aizsargājamajā jumtu ainavā, tai skaitā:

- pārvietojamās kāpnes līdz jumta dzegai,
- jumta ārējās stacionārās koka vai metāla kāpnes no jumta dzegas vai jumta lūkas līdz korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādātus atsevišķus metāla pakāpienus – kāpšļus, kurus izvieto, gan vertikāli, ar soli viena kārņņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārņņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz blakus dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori.
- jumta lūkas, kas ierīkotas blakus dūmenim un aprīkotas ar stacionārām koka vai metāla kāpnēm bēniņos.

Visām ēkām ar dzegas augstumu mazāku par desmit metriem ieteicams, bet ēkām ar dzegas augstumu lielāku par desmit metriem nepieciešams, jumta aprikojumu papildināt ar kolektīvās aizsardzības līdzekļiem, tai skaitā stacionāriem aizsardzības līdzekļiem, kas iekļauti ēkas konstrukcijā, piemēram:

- aizsargnožogojumi, drošības platformas un aizslietņi,
- drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem,
- drošības punkti — enkurspunkti, pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

6.1. Pārvietojamas ārējās kāpnes nokļūšanai līdz ēkas jumta dzegai.

Pārvietojamās kāpnes lietot tikai pirmajam ēku tipam — vienkārša ēka ar jumta dzegas augstumu līdz 5 metriem, lai nokļūtu līdz jumta dzegai, ja nav iespējama piekļuve dūmeņiem no jumta lūkas, kas aprīkota ar stacionārām koka vai metāla kāpnēm bēniņos.

6.2. Stacionāras ārējās koka vai metāla kāpnes, kas novietotas uz jumta seguma nokļūšanai no jumta dzegas vai jumta lūkas līdz korei vai dūmenim, vai stacionāri jumta segumā iestrādāti atsevišķi metāla pakāpieni — kāpšļi, kurus izvieto, gan vertikāli, ar soli viena kārņiņa garumā, gan horizontāli, vienu metru attālumā no kores, ar soli divu kārņiņu platumā, nokļūšanai no lūkas līdz dūmeņiem, lai nav jāstaigā pa kori.

Regulāras pārbaudes: Ēku apsaimniekotājiem ir pienākums regulāri veikt koka jumta kāpņu tehnisko pārbaudi, lai garantētu to nestspēju un drošību darba laikā augstumā.

Uzturēšana un nomaiņa: Tā kā koka konstrukcijas ir pakļautas atmosfēras iedarbībai, tās ir savlaicīgi jāapstrādā vai pēc nepieciešamības jānomaina, lai novērstu nelaimes gadījumu riskus.

6.3. Jumta lūka nokļūšanai uz jumta, kas ierīkota blakus dūmenim un aprīkota ar stacionārām koka vai metāla kāpnēm bēniņos.

Jumta lūku paredzēt tradicionālu amatnieciski izgatavotu ovālas formas no cinkota vai amatnieciski krāsota metāla loksnes ar minimālo brīvo izmēru 0,6 x 0,8 metri. Jumta lūku skaitu paredzēt pēc nepieciešamības atbilstoši apsaimniekojamo dūmeņu skaitam un drošas piekļuves risinājumam. Piekļuvei pie jumta lūkas bēniņos ierīkot stacionāras koka vai metāla kāpnes ar minimālo platumu 0,6 metri.

6.4. Stacionāras ārējās metāla kāpnes, kas novietotas pie dūmeņiem, kas augstāki par 1,5 metriem.

Šādi dūmeņi obligāti jāaprīko ar iebūvētiem vai uzmontētiem metāla kāpšļiem vai stacionārām metāla kāpnēm, lai nodrošinātu drošu piekļuvi dūmeņa tīrīšanas darbiem.

6.5. Jumta drošības sistēma un stiprinājumi.

Visām vecpilsētas ēkām ar dzegas augstumu zem desmit metriem ieteicams, bet ēkām ar dzegas augstumu virs desmit metriem nepieciešams, jumta aprīkojumu papildināt ar kolektīvās aizsardzības līdzekļiem, tai skaitā stacionāriem aizsardzības līdzekļiem, kas iekļauti ēkas konstrukcijā, atbilstoši individuāli katra jumta pieejamības prasībām, tai skaitā:

- aizsargnožogojumi, drošības platformas un aizslietņi,
- drošības līnijas, kas ir vertikāli un horizontāli trošu, sliežu, virvju ceļi, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem,
- drošības punkti — enkurpunkti, pie kuriem tiek stiprināti drošības līdzekļi, tai skaitā virves un stropes, kas savienojami ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

6.6. Piekļuves risinājumi definēšana dūmeņiem fasādes pusē.

Aprīkojumam jābūt pēc iespējas mazāk redzamam no publiskās ārtelpas un vēlams pagalma pusē. Tomēr, ja dūmeņi atrodas jumta slīpnē fasādes pusē:

- **Jumta lūku izvietojums:** pieļaujams fasādes slīpnē izvietot tradicionālās ovālās lūkas tieši pie dūmeņiem,
- **Piekļuve no kores:** jānodrošina stacionārs pārvietošanās ceļš (kāpšļi vai kāpnes) no kores pāri jumta plaknei līdz dūmeņim,
- **Mobilie risinājumi (pacēlāji):** gadījumos, kad stacionārs aprīkojums fasādes pusē nav pieļaujams estētisku apsvērumu dēļ, apsaimniekotājam ir obligāts pienākums nodrošināt piekļuvi ar autopacēlāju,
- **Citas alternatīvas:** ir pieļaujami individuāli enkurpunkti, kas ir vizuāli neuzkrītoši, bet ļauj droši sasniegt fasādes puses dūmeni.

Piezīmēm:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vadlīnijas

KULDĪGAS VECPILSĒTAS ĒKU JUMTU APRĪKOJUMA

DŪMEŅU APSAIMNIEKOŠANAS

DROŠAI PIEEJAMĪBAI UN

UGUNSDROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAI

2026